

OSOBNÍ ZPRÁVY

MUDr. Gustav Walter

(* 21.6.1941, Hořovice + 29.4. 2015, Praha)

MUDr. Gustav Walter patřil a stále bude patřit mezi významné osobnosti naší epidemiologie. Narodil se 21. června 1941 v Hořovicích. Po absolvování lékařské fakulty v Praze působil jako epidemiolog na Okresní hygienické stanici v Berouně, poté pracoval jako odborný asistent v Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů v Praze. Po odchodu z ILFu působil

více než 30 let na Ministerstvu zdravotnictví jako epidemiolog v sekci hlavního hygienika ČR, kde založil systém zpracování a využívání informací z terénních pracovišť epidemiologie v Hygienické službě, především hlášení „Závěrečné zprávy o epidemiích“ v jednotné podobě a vytvořil pevnou strukturu měsíčních a ročních zpráv o epidemiologické situaci v ČR. V nich předvídavě zavedl již koncem sedmdesátých let minulého století nejen syndromologické sledování, ale také podrobnější analýzu etiologie, např. pneumokokových a hemofilových meningitid. Na základě standardizace informací vytvořil m. j. roční zprávy o epidemiologické situaci v České republice v letech 1977–1989, na které se již později nepodařilo navázat.

Zasloužil se o vznik a plné využití datové základny ISPO (Informačního systému přenosných onemocnění) v epidemiologii jako oborového informačního bohatství.

V Institutu hygieny a epidemiologie založil v roce 1982 Národní referenční centrum pro analýzu epidemiologických dat a byl prvním vedoucím tohoto pracoviště, jehož prostřednictvím usměrňoval deskriptivní epidemiologické práce i objektivní studie včetně sérologických přehledů jako každoročně opakované průřezové studie.

Snadno zpracovával získané informace a rychle a bezchybně rozhodoval také proto, že byl v neustálém úzkém kontaktu s epidemiology hygienické služby. Tento kontakt se zúročil na každé poradě tehdejších krajských epidemiologů, vyhraněných osobností i žáků profesora Rašky. Rovněž uměl obratně využívat schopností laboratorních specialistů ve prospěch epidemiologie,

což mělo zásadní důležitost například při tvorbě základů surveillance HIV/AIDS.

Již počátkem osmdesátých let stanovil počty „ušetřených“ případů onemocnění a úmrtí na závažné infekce v souvislosti s vakcinačními programy a protiepidemickými opatřeními realizovanými po vzniku hygienické služby a odhadl „zátěž“ populace pro některá preventabilní onemocnění, včetně např. vrozeného zarděnkového syndromu.

Byl průkopníkem kontrol „chladového řetězce“ transportu vakcín v republice a zajišťoval k tomuto účelu první indikátory porušení doporučeného rozmezí teploty. Zorganizoval také k tomuto účelu rozsáhlou celorepublikovou studii chladicí techniky ve zdravotnické praxi.

Veškeré legislativní změny v oboru epidemiologie sedmdesátých a osmdesátých let prošly jeho rukama a v řadě případů byl jejich iniciátorem, např. při zavádění a změnách strategie očkování proti zarděnkám a parotitidě. Při své činnosti na Ministerstvu zdravotnictví se mu podařilo téměř beze zbytku naplnit dle platných předpisů, týkajících se usměrňování strategie pravidelného očkování dětí a řízení, organizace a kontroly vakcinace, vycházející ze zjištěného stavu kolektivní imunity prostřednictvím sérologických přehledů. Díky tomu se ČR dostala na jedno z předních míst ve světě v efektu pravidelného očkování a bylo dosaženo stavu regionální eliminace spalniček, zarděnek i poliomyelitidy.

V době působení dr. Waltera nemělo Československo federální ministerstvo zdravotnictví. Přesto hladce a neformálně zajišťoval spolupráci s kolegy na Slovensku, takže Československá informační soustava i Světová zdravotnická organizace disponovala jednotnými informacemi z obou území. Důstojně a často reprezentoval naši epidemiologii v zahraničí.

Všichni, kdož jsme měli možnost s ním spolupracovat, si jej připomínáme jako výborného odborníka s širokým rozhledem v oboru epidemiologie i jako vzácného člověka s obrovskou mírou tolerance a pochopení.

Čest jeho památce
Čestmír Beneš, Sylvie Kvášová

Po dohodě šéfredaktorů otištěno i v časopisu Zprávy Centra epidemiologie a mikrobiologie.